במסיבה [א]ההולכת (א) לו תחת הבירה ונרות דולקין מכאן ומכאן עד שהוא מגיע לבית הטבילה ומדורה היתה שם ובית הכסא של כבוד זה היה כבודו מצאו נעול (ב) יודע שיש שם אדם פתוח בידוע שאין שם אדם ירד וטבל עלה ונסתפג ונתחמם כנגד המדורה [ב]בא וישב לו אצל אחיו הכהנים עד שהיו שערים נפתחים יוצא והולך לו [ג]מי שהוא רוצה לתרום את המזבח משכים וטובל עד שלא יבא הממונה [ד]וכי באיזה שעה בא הממונה לא כל העתים שוות פעמים שהוא בא מקרות הגבר או סמוך לו מלפניו או מאחריו הממונה בא ודפק עליהן והן פתחו לו אמר להן מי [ה]שטבל יבא ויפיס הפיסו מי שזכה זכה בו:

גמ' מנא ה"מ אמר אביי [ו]אמר קרא [א]והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו שומרים משמרת המקדש למשמרת בני ישראל אמרי אין שימור בעלמא אשכחן דבעי כהנים ולוים שימור מיהו מתניתין קתני בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש [א] [ז]והלוים בעשרים וא' מקום ואילו קרא כהנים ולוים בהדי הדדי כתיב אמרי הכי קאמר והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה והדר אהרן ובניו שומרי משמרת המקדש אהרן בחד מקום ובניו בשני מקומות ממאי מדכתיב והחונים וכתיב שומרים חונים לחוד ושומרים לחוד (ג) אימא כולהו בחד מקום לחודיה לא ס"ד מה משה בחד מקום לחודיה אף אהרן ובניו בחד מקום לחודיה רב אשי אמר מסיפיה דקרא [א]שומרים משמרת למשמרת:

במסיבה. ראיתי בפתרונו של ר' יעקב בר שמעון זצ"ל בכל מדות מוכיח שמסיבה הוא עמוד של בנין שעולין ויורדין בו ע"י גלגול: תחת הבירה. כי היכי דפליגי ר' יוחנן ור"ל [י]בעלמא (יומא דף ב.) גבי בא ושרפו לפני הבירה ואיכא מאן דאמר כל המקדש כולו קרוי בירה שנאמר אל הבירה אשר הכינותי ואיכא מ"ד מקום יש בהר הבית ובירה שמו ה"נ פליגי הכא למ"ד [יא]כולו בית המקדש היה המחילה הולכת תחת בית המקדש וראשה אחד פתוח ללשכת בית המוקד של מקום חול וראשה האחד פתוח חוץ לעזרה אל מקום הטבילה ואפי' לרבי יוחנן דאמר מחילות שתחת היכל קדש ה"מ בפתוחות לקדש אבל פתוחות להר הבית אין עליהן קדושת הר הבית (ד) וכן מוכח בכילד צולין בסופו (פסחים דף פו.) ואף על פי שבטירות בקדש ולמ"ד מקום יש בהר הבית ובירה שמו תחת אותו מקום המחילה נמשכת ולכך עשו מחילה דמחילות לא נתקדשו חוץ ובעל קרי משתלח [יב]לשתי מחנות חוץ לעזרה והר הבית: והנרות דולקות מכאן ומכאן. במחילה כדי להאיר לו: ומדורה היתה שם. במחילה סמוך לבית הטבילה אחר שטבל מתחמם שם: ובית הכסא של כבוד. וזהו כבודו לפי שיש בו פתח ואדם שנכנס שמה [יג]ימצאהו נעול סגור היה חוזר לאחוריו לפי שמבין שיש בו אדם: מצאו הפתח פתוח בידוע שאין בו אדם. ונכנס שם לעשות צרכיו: ירד. לבית הטבילה וטבל ועלה ונסתפג ונתחמם כנגד המדורה והא דתנן במס' מגילה (דף כ.) לא מזין ולא טובלין אלא ביום היינו במחויבי טבילה שצריכין ספירה כמו טמא מת או זב או מצורע וכשיגיע יום ז' וספר מקצתו יטבול דס"ד אמינא הואיל [ה]ולילה אחר היום מתחלת הלילה הוי שביעי קמ"ל דלענין טבילה עד דהוי יום דכתיב וספרה לה ז' ימים ימים ולא לילות ונדה ויולדת טבילתן בלילה שהרי כל ז' שלהן הן טמאים הילכך ליל שמיני הן טובלין: בא וישב לו אצל אחיו הכהנים. דאע"ג דעדיין אינו טהור עד שיעריב שמשו דהא (ה) טבול יום הוא י"ל [יד]דחכמים לא הטריחוהו ללכת ולצאת משם הואיל ולילה הוא עד שיאיר היום דהא דאמרינן טבול יום אל יכנס למחנה לויה מדרבנן ומהכא יש להוכיח על אותה שמועה של יבמות (דף ז:) דהכי פירושו דאמרינן התם מצורע שחל שמיני שלו ערב הפסח וראה קרי בו ביום [טו]אמרו חכמים אף על פי שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת רבי יוחנן אמר דבר תורה אפילו עשה אין בו שנאמר ויעמוד יהושפט בחצר החדשה וגו' שחדשו בה דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה והכי פירושו דבר תורה [טז]ר' יוחנן לא לאפלוגי אתא (ה) אלא מפרש מילתא דתנא קמא [יז]קאמר הא דאמר ת"ק יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת ה"ק מוטב יבא עשה שיש בו כרת פסח וידחה עשה דמדרבנן שאין בו כרת באיסורו ואגב דאיירי בכרת נקט כרת והיינו דקא מפרש דבר תורה דאי ת"ק איירי באיסור שהוא מן התורה לא היה לו לר' יוחנן לומר [יח]לך דבר תורה דהא בהא איירי אלא הכי היה לו לומר [יט]א"ר יוחנן אפילו עשה אין בו אלא ודאי לפרושי מילתא דת"ק אתא ועוד דמוכח בכתובות (דף ח.) דר' יוחנן לאו תנא הוא דאמרינן התם אמר רב נחמן אמר רב חתנים מן המנין ואין אבלים מן המנין מיתיבי חתנים ואבלים מן המנין מתני' קרמית עליה דרב רב תנא הוא ופליג איתמר א"ר יצחק א"ר יוחנן חתנים מן המנין ואין אבלים מן המנין מיתיבי חתנים ואבלים מן המנין ומתרץ כי תניא ההיא בשורה ואם איתא דר' יוחנן נמי תנא הוא כי היכי דתריץ אליבא דרב רב תנא הוא ופליג היה לו לתרץ אליבא דר' יוחנן [כ]ר' יוחנן תנא הוא ופליג אלא ודאי לאו תנא הוא אי נמי אין להוכיח מכאן דאיכא למימר אותו מחילה בחול לא היתה [כא]הכיפה שוה לקרקע הר הבית וקי"ל בפסחים (דף פה:) דגגין ועליות לא נתקדשו ל"ש גגי עזרה ול"ש גגי ירושלים בקדושת ירושלים: עד שהשערים נפתחים. לצאת העזרה: יוצא והולך לו. דהואיל ולא יעשה עבודה מה יעשה לשם אי נמי אגב חביבותא איקרי ועביד עבודה דומיא דהך דאמרינן בפ"ב דיומא (דף כד:) במה מפיסין רב ששת אומר בבגדי קדש דאי אמרת בבגדי חול אגב חביבותא מיקרי ועביד עבודה: יוצא והולך לו. לביתו למלאכתו דמה יעשה הואיל ולא יעבוד ולקמן נמי אומר שבשעת השתחואה בשעת הקטורת היה ראש המעמד מעמיד את הטמאים [כב]בשער המזרח [ו](ופליגי בה שער הניצון אותו הבנין היה בגוי הבנין) ופליגי בה אמוראי בפסחים (דף פב.) חד אומר כדי [כג][ז](לפוס) שכניסת כל העם דרך שם שנכנסים לשם להשתחוות כדלקמן ויודעים שמפני הטומאה הם הדלים ליכנס שם ואלו הטמאים יזהרו לבלתי לטמאות עוד וחד אמר משום חשד שלא יחשידום שמפני מלאכתם הם הדלים ליכנס שם לעבוד עבודה ומעמידים אותם שם כדי שיראו אותם בני אדם ויודעים שמחמת טומאה הם הדלים ולא יאמרו מחמת מלאכה הוא דאם היו שבים לביתם יאמרו העולם מפני ביטול מלאכתם הם שבים: מי שהוא רוצה לתרום את המזבח. כל אותם שרוצים לתרום היו משכימים וטובלים וג' בני אדם אין תורמין כי אחד הוא תורם אלא מטילין גורל מי שבא גורל לידו הוא תורם ובסוף מתני' מפרש כילד תורם את המזבח הילכך קתני מי שרוצה לתרום את המזבח כהנים שרוצים כל אחד ואחד לתרום את המזבח היה מכין את עצמו וטבל קודם שיבא הממונה על הפייסות ומפרש ביומא מה היה שמו ואמרינן במסכת יומא (דף ל.) דאין אדם נכנס לעזרה אפילו טהור עד שיטבול ומפרש התם טעמא: וכי באיזו שעה [כד] ממונה (ו). שואל וא"כ משיב כלומר אנכי מפרש לך: לא כל העתים שוות פעמים שהוא בא מקרות הגבר. תרנגול בשליש הלילה לאחר חצות או סמוך לו בין מלפניו בין מלאחריו פעמים קודם פעמים אחר כך לא היה קבע בדבר אבל באמצע הלילה לא יבא: הממונה. על הפיים: בא. מביתו ודפק עליהם בין על שערי הר הבית בין על שערי בית המוקד הפתוח להר הבית והם פותחים לו: אמר להם. לכהנים שבאותו בית אב מי שטבל והכין עצמו לתרומת המזבח יבא ויפיים בכאן בתאי בית המוקד הבנוי בקדש דאין מפילים פיים אלא בעזרה במקום הקדש דבעינן בית אלהים נהלך ברגש כדמפרש במסכת יומא (דף כה.) והפיסו בתאי בית המוקד המקודש: זכה מי שזכה. ואף על גב דאמר פייסות היו בלשכת הגזית כדמפרש ביומא (דף כה.) התם היינו טעמא מפני שאותם כהנים שהיו בעזרה [כה]היו קרובים ללשכת הגזית כיון דלשכת הגזית מקרבתו (ז) להתם הוי מפייסי אבל הכא כיון דהוו בבית המוקד שעדיין לא ירדו לעזרה ואיכא נמי בבית המוקד מקום מקודש הוו מפייסי התם ובעזרה א"א לפיים דאין נכון לעמוד בעזרה בלא מגבעת כדאמר לקמן (דף ל"ז) הממונה בא ונוטל מגבעת של א' ויודעין כולם שממנו פיים מתחיל א"נ משום דהוי קיימי בכולאר מסובב אי אפשר דהוו אחוריהם לבית ולקמן לאחר שפיים את סדר תרומת הדשן והגיע זמן עבודת יום שחיטה קתני וירדו להם ללשכת הגזית וטעמא כאשר פירשתי שאותו מקום קרוב להם יותר להפיים: **גמ'** מנא הני מילי. כלומר מגלן מן הפסוק דבעינן ג' שומרים: אמר קרא והחונים לפני המשכן משה ואהרן ובניו שומרי משמרת הקדש. אהרן ובניו הרי ג' שומרים ולבסוף פריך ואימא כולהו בחד מקום ומתרץ ליה: אמרי אין שימור בעלמא אשכחן דבעי ומיהו מתני' קתני בג' מקומות הכהנים שומרים. פשיטא דשימור בעי כדכתיב קרא מיהו אנן בעינן מנא ה"מ אהא דקתני במתני' דבשלשה מקומות היו כהנים [כו]לפני לוים שהרי הפסוק משמע דבהדי הדדי הוו דמשה חשיב בהדי כהנים: אמרי והחונים לפני המשכן קדמה מזרחה משה ואהרן ובניו שומרי משמרת הקדש. כלומר ודאי קרא לא חשיב משה בהדי כהנים ותדע לך מדכתיב החונים ברישא הפסוק ש"מ הכי מדריש החונים לפני המשכן קדמה משה ואהרן ובניו שומרים דאם היה משה עמהן היה לו לכתוב לפני המשכן קדמה משה ואהרן ובניו שומרי משמרת דכולהו כי הדדי הוו: ואימא כולהו בחד מקום. כל שמירת כהנים בחד מקום גזירת המקום הוא שיהא ג' כהנים שומרים יחד שמירה אחת: לא ס"ד במשה. כלומר ממשה אתה יכול ללמוד שהרי שמירת כהנים הוקשה לשמירת משה לומר לך מה משה בחד מקום שהוא לא היה שומר עמהם כך אהרן ובניו כל אחד בשמירתו לבדו: רב אשי אמר מסיפיה דקרא. יכול אתה בקל להבין דבעינן ג' מקומות בכהנים דכתיב שומרי משמרת (ח) למשמרת הרבה שמירות ואי בחד מקום הוו כולהו א"כ לא הוי אלא שמירה אחת:

מגבה

מסורת הש"ס

א) ברכות סב: ע"ש, ב) [שם: לקמן כז: ע"ש], ג) [מדות לד.], ד) נ"א וכיום סולק אחר חלילה וע' בתוי"ט, ה) רפ"ק מ"ג, ו) [צ"ל לביישן], ז) צ"ל יומא כה ע"ב.

◆

הגהות הב"ח

(א) במשנה במסיבה ההולכת תחת כצ"ל ותיבת לו נמחק: (ב) שם מצאו נעול בידוע שיש סי': (ג) גמ' ואימא כולהו וכו' לא ס"ד כמשה מה משה וכו' אף אהרן ובניו אהרן לחוד בחד מקום ובניו לחודיה: (ד) מפרש ד"ה תחת הבירה וכו' אין עליהן קדושת הר הבית ואף ע"פ שבטירות בקדש וכן מוכח בכיצד צולין בסופו ולמ"ד מקום: (ה) ד"ה בא וישב וכו' דהא דאמרינן טבול וכו' אלא מפרש מילתא. נ"ב וכן פירשו התוס' בפ"ק דיבמות: (ו) ד"ה וכי באיזו שעה ממונה בא התנא עצמו שואל וא"כ משיב וכו' אנכי אפרש לך: (ז) ד"ה זכה וכו' מקרבתו להו הוו מפייסי התם אבל הכא וכו' ובעזרה אי אפשר לפיים הפיים שהפיים בלשכת הגזית דאין נכון וכו' א"נ משום דלא הוו קיימי בכולר ומסבב: (ח) ד"ה רב אשי וכו' שומרי משמרת משמע הרבה שמירות:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' והלוים בעשרים ואחד מקום. נ"ב הכי תנן לה במדות ומייתי לה לקמן דף כז. ועי' באר שבע דגורס גם במשנתינו הכי על פי סוגיין ודייק לה מלשון המפרש לעיל במתניתין בד"ה היו עליות וכו':

◆

רבינו גרשום

במסיבה. מחילה: **בא וישב לו אצל אחיו הכהנים.** לאחר שטבל עד לבקר: **שהשערים נפתחים.** כיון שנפתחו יוצא והולך לו חוץ לבי' מתנות עד הערב כדין של טבול יום בעל קרי: [גמ'] מנהני מילי. שהכהנים היו שומרים: **דאמר והחונים לפני המשכן.** מה במשכן שומרים הם הכי נמי בבהמ"ק: **אמרי.** אין ודאי שימור אשכחן דבעי: **ואילו קרא כהנים ולויים בהדדי כתיבי.** דכתב משה ואהרן [ובניו] (וכמו) ומשה הוי לוי ומשמע דגבי הדדי הוו יתבי ואכתי מנלן דבבי' מקומות ומנלן דכהנים [בפני עצמן]: **הכי קאמר והחונים לפני המשכן.** היינו משה. **ואהרן ובניו שומרים: ואהרן בחד מקום ובניו בב' מקומות: ואימא כולהו שומרים בחד מקום לא ס"ד** כו': מסיפיה דקרא. משמע בפירוש ג' מקומות:

עין משפט נר מצוה

ד א מיי' פ"ח מהל' בית הבחירה הל' ז ופ"ה הלכה יא:

ה ב מיי' שם פ"ח הל"ז:

ו ג מיי' פ"ב מהלכות תמידין ומוספין הל' יב ופ"ו הל"א:

ז ד מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הלכה יא ופ"ו מהל' תמידין ומוספין הל' א:

ח ה מיי' פ"ד מהל' תמידין ומוספין הל' א:

ט ו מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הל' ב:

י ז מיי' שם הלכה ד:

◆

שיטה מקובצת

א] ההולכת תחת תיבת לו נמחק: **ב]** כבוד וזה היה: **ג]** עד שהשערים נפתחים ויוצא והולך: **ד]** שעה הממונה בא לא: **ה]** הפיסו זכה מי שזכה תיבת בו נמחק: **ו]** תיבות כהנים ולוים שימור נמחק: **ז]** על תיבות והלוים בעשרים ואחד מקום נרשם על כל תיבה קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: **ח]** ס"ד כמשה מה: **ט]** בניו כל חד וחד בחד: **י]** ור"ל ביומא תיבת בעלמא נמחק: **יא]** דלמ"ד בית המקדש כולו קרוי בירה היה: **יב]** משתלח חוץ לשתי: **יג]** שמה מצאוהו נעול אות י' נמחק: **יד]** י"ל. עיין תוס' זבחים (דף לא ולב): **טו]** ביום וטבל אמרו: **טז]** תורה דר' יוחנן: **יז]** קמא קא אתא הא תיבת קאמר נמחק: **יח]** לומר דבר תיבת לך נמחק: **יט]** לומר ור"י אמר אפי': **כ]** יוחנן נמי ר': **כא]** היתה בחול אלא היתה הכיפה שוה לקרקע של הר הבית: **כב]** הטמאים על שער מתיבת ופליגי עד הבנין רשום קו למעלה להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: **כג]** כדי לביישן לפי שכניסת כל העם היה דרך ותיבת לפוס נמחק: **כד]** שעה הממונה בא שואל וכו': **כה]** בעזרה והיו קרובים: **כו]** כהנים בלא לוים תיבת לפני נמחק:

◆

תורה אור השלם

א) וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: [במדבר ג, לח]

◆

פי' הרא"ש

[ההתחלה בדף כה:] **גמ'** מה"מ. דבעי שימור במקדש דאמר קרא והחונים וגו' ושמרו ואמרינן בפ"ק דשבועות [דף ב.] משכן אקרי מקדש ומקדש אקרי משכן: מתניתין קתני בג' מקומות. והכי דקרא משמע דבעי שימור מיהא בג' מקומות מנלן: והו פריך **ואילו קרא כהנים ולוים בהדדי** כתיבי. דכתיב משה ואהרן ובניו שומרי משמרת ואנן תנן דכהנים שומרים לבד ולוים שומרים לבד: ומשני דה"ק **קרא והחונים לפני משכן קדמה** לפני אהל מועד משה ואהרן ובניו שומרי משמרת. מדכתיב חונים וכתיב שומרים במרי לשני משמע דכל חד וחד לחודיה הוה קאי: **אימא כולהו אהרן ובניו בחד מקום.** ולהכי בג' מקומות הכהנים שומרים [מגלן] ומשני שומרי משמרת למשמרת: דקרא. הכי כתיב שומרי משמרת המקדש למשמרת:

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
תלמוד בבלי <עוז והדר> - כרת מעילה קינים תמיד מידות תלמוד בבלי עמוד מח - 51 הודפס ע"י אוצר החכמה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com